

Miljøverndepartementet
Postboks 8013, dep
0030 OSLO

Verdal, 13.april 2007

Høringsuttalelse – det norske kvotesystemet for 2008-1012 – Utkast til Endring av Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser.

Det vises til tilsendte høringsnotat og høringsbrev vedr. utkast til endring av Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven). Hermed oversendes vår høringsuttalelse til saken.

Om dannelsen av NorFraKalk AS

NorFraKalk AS (tidligere Taftøy Kalk AS) ble etablert august 2004 av Franzefoss Bruk AS (i dag Franzefoss Minerals AS), Norge, (50%) og Nordkalk Oyj Abp, Finland, (50%). Selskapet ble dannet for å produsere brentkalk basert på kalksteinsforekomsten i Tromsdalen i Verdal. Med basis i et tilbud på levering av gass fra Statoil i 2004 ble lokaliseringen først lagt til Taftøy ved Tjeldbergodden. Da Statoil i 2005 ikke kunne stå ved tilbudet og gass ikke lenger var en økonomisk mulig energikilde, ble lokaliseringen flyttet til Verdal Havn. Som energi her ble valgt brenning/destruksjon av spillolje.

Selskapet har delvis de samme eierne som Verdalskalk AS. Verdalskalk har en egen ovn for brenning av kalkstein på Hylla i Inderøy kommune, se egen uttalelse.

Kalksteinen fra Tromsdalen i Verdal er internasjonalt kjent som en av de beste råvarene for produksjon av høykvalitets brentkalk for PCC (Precipitated Calcium Carbonate) og foredles i dag både i Sverige og Finland i tillegg til at det er stor interesse fra andre regioner i det nordlige Europa.

Fra vår side, så vel som fra Verdal Kommune og grunneierne (Verdalsbruket og Statskog), har det vært et ønske å utvikle videre en foredlingsindustri knyttet til denne kalksteinsforekomsten også lokalt i Verdal. Dette for å bevare en større del av verdiskapningen i regionen. I tillegg er det miljøriktig politikk å foredle råvarene så nært forekomsten som mulig for derigjennom å optimalisere råvareutnyttelsen og å redusere fraktvolumene i logistikkjeden ut til sluttbrukerne på det internasjonale markedet (brentkalktonnasjen representerer 55% av tilsvarende kalksteinstonnasje).

Det forretningsmessige grunnlag for dannelsen av NorFraKalk er derfor moderne effektiv produksjon (BAT-teknologi), basert på en av Europas rikeste kalkforekomster og lokalisert ved havn for utskipning av høyeste kvalitet kalk til kunder i Nord Europa primært til produksjon av PCC. Etter tildeling av tidligkvote og klare signaler om at norsk kvotepolitikk ville bli harmonisert med EU, ble endelig beslutning om bygging av ovnsanlegget tatt i styrene i eierselskapene mars 2006 for raskest mulig oppstart av produksjonen. Produksjonsanlegget er i dag under bygging og vil få en kapasitet på 200.000 tonn CaO per år. Alle utstyrskontrakter er inngått og anlegget vil starte produksjon høsten 2007. Utbyggingen har en investeringsramme på MNOK 210. 170.000 årstonn er allerede

forhåndbestilt til PCC produksjon til finsk og svensk papirindustri. Det vedlagte bilde viser status på byggeplass i dag.

NorFraKalk og Lov om Kvoteplikt

Ovnen som er under bygging vil få en kapasitet på 200.000 tonn per år. Dette vil gi 223.921 tonn CO₂ per år. Av dette utslippet er ca 72 % prosessrelatert, i og med at det stammer fra CO₂ som spaltes ut av kalksteinen under omvandlingen fra kalkstein (CaCO₃) til brentkalk (CaO).

Klimakvoteloven av 17 desember 2004 og "Forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser" av 23. desember 2004, gav signaler om at man ville gi kvoter også til ny virksomhet, basert på planlagt produksjonsvolum, kapasitet og bruk av BAT-teknologi. Disse signalene ble ytterligere bekreftet av regime for forhåndstildeling av frikvoter for 2005 – 2007. NorFraKalk fikk godkjent et kvotegrunnlag på 223 921 tonn CO₂ i 2007 og med 95% tildeling gav dette en tildelt kvote på 212 725 tonn CO₂, jfr. tildelingsbrev fra SFT av 8. mars 2005 og "Særskilt tillatelse til kvotepliktig utslipp av CO₂." datert 15. mars 2005. Den årlige utslippskvoten er senere korrigeret med bakgrunn i forsinket oppstart, siste gang i brev fra SFT datert 20. februar 2007.

Når man nå foreslår at all ny industri skal betale kvoter fra første tonn CO₂, er dette i sterk kontrast til den praksis og informasjon vi har forholdt oss til fram til nå. De endringer som nå foreslås i klimakvoteloven vil påføre anlegget, med utgangspunkt i en kvotepris på €15/tonn, en ekstra kostnad på € 3.190.875 per år. Det vil gjøre produksjonen tapsbringende fra og med 01.01.08. og anlegget vil måtte stenges. De konsekvenser dette måtte få av juridiske og økonomiske tiltak vil vi måtte komme tilbake til. Slik vi har forholdt oss til myndighetenes handlinger ved forhåndstildeling og offentlig informasjon ellers, er vi av den oppfatning at vi, dersom forslaget blir vedtatt, er kraftig villedet i det vi med et slikt forslag aldri ville foretatt beslutningen om å bygge. Vi forutsetter at det også vurderes om man her står overfor et forslag til en lov med tilbakevirkende kraft. Det skal videre bemerkes at den eventuelt manglende forutsigbarhet er uforståelig for eierne, ikke minst for den finske.

Våre øvrige synspunkter på den foreslåtte endringen i tildelingsmekanismen for klimagass-kvoter.

Det er svært positivt at det legges opp til en differensiering mellom energi og prosessutslipp i den nye allokeringssplanen.

Vi mener imidlertid at Norge burde se på hvordan den Svenske allokeringssmodellen er bygd opp. I Sverige er det gjennomført en undersøkelse av de ulike sektorene i den svenske industrien (kap. 4.1. til 4.5 i den svenske allokeringssplanen for 2008-2012) I denne undersøkelsen konkluderes det med at kalk og sementbransjen fortsatt må særbehandles i forhold til resten av industrien.

Bakgrunnen for dette er at prosessene disse bransjene er bygd på, er av en slik art at utslippsreduksjoner i praksis kun er mulig å oppnå ved å redusere produksjonsvolumet. I tillegg er kalk og sementbransjen i stor grad utsatt for konkurranse fra områdene utenfor EU og den konkurransevridende effekten av kvotetildeling basert på dagens system, blir dermed ekstra kraftig for denne bransjen.

Den norske kalkbransjen bør få de samme vilkårene som lignende industri i Sverige får. Dette vil sikre bransjens fortsatte eksistens i Norge i perioden 2008-2012.

Dette betyr at følgende særvilkår bør gjøres gjeldende for norsk kalkbransje:

- Tildeling av fri kvote tilsvarende 100 % av utslippene i basisperioden 1998-2001.
- Tildeling av fri kvote for 100 % av forventet økning i utslipp av CO₂ fra prosessen i perioden 2008-2012. Dette innebærer at bedriften må kjøpe kvote for energi-andelen av de økte utslippene i perioden 2008-2012.
- Vilåret for å betegne enkelte år i basisperioden som atypiske bør legges på linje med den svenske modellen. Dette innebærer at avviket fra gjennomsnittet må være på minst 10 % for at enkelte år kan betegnes som atypiske. I den norske modellen må avviket være minst 25 % for å kunne betegnes som atypisk.

Tildelingsmodellen er basert på den generelle forutsetningen om at forurensere skal betale. Den økonomiske belastningen kvotekjøp innebærer, skal motivere bedriftene til å gjennomføre utslippsreducerende tiltak.

For vår bransje ligger problemet ved denne tilnærmingen i at det pr i dag ikke er mulig å gjennomføre utslippsreducerende tiltak som har noe særlig effekt. 72 % av våre utslipp kommer fra prosessen. Disse utslippene kan ikke reduseres ved å endre prosessen. Også for energiutslippene er det svært vanskelig å oppnå utslippsreduksjoner av noe betydning. Det eneste tiltaket som kan gi betydelige utslippsreduksjoner for kalkbransjen er utviklingen av kommersielt tilgjengelig teknologi for fangst og lagring av CO₂. Dette er løsninger som pr i dag ikke er på plass selv for store anlegg som gasskraftverk. Det vil derfor sannsynligvis ta 10-20 år før slik teknologi er på plass for såpass små bedrifter som vår.

Det nærmeste vi i dag kommer system for fangst og lagring av CO₂ innenfor vår bransje, er produksjon av PCC (kjemisk utfelt kalkstein). Dette er en prosess hvor brentkalk (CaO) reageres med vann og CO₂ i en prosess som gir kjemisk utfelt kalkstein (CaCO₃) som produkt. I denne prosessen bindes tilsvarende mengde CO₂ som produksjonsutslippet fra produksjonen av brentkalk, opp igjen. Denne prosessen utføres typisk i PCC-fabrikker som er lokalisert ved sluttbrukeren, som er papirfabrikken. En betydelig del av vår fremtidige produksjon av brentkalk vil gå til produksjon av PCC. Dersom det ikke blir gitt full frikvote for prosessutslippet, burde vi i det minste ikke være nødt til å kjøpe kvote for produksjonsutslippet fra dette volumet da tilsvarende mengde CO₂ bindes opp igjen ved produksjon av PCC hos kunde. I høringsbrevet legges det stor vekt på regjeringens ønske om å satse på utviklingen av løsninger for fangst av CO₂. I tråd med regjeringens ønske om at virksomhetene kun skal betale for den mengden klimagasser som faktisk slippes ut i atmosfæren, bør prosessutslippet fra produksjon av brentkalk som skal brukes som råstoff i fremstilling av PCC fritas for kvoteplikt da det faktisk er et nullutslipp.

Et annet viktig moment i denne diskusjonen er hva slags alternativkostnad samfunnet påføres ved at vi får økte produksjonskostnader som følge av kvotekjøp. Så lenge det ikke finnes tilgjengelige tekniske løsninger for utslippsreducerende tiltak, er det i realiteten kun tre mulige resultater av kvotesystemet slik det er foreslått videreført i fremtiden:

1. Bedriften pålegges en kraftig økning i produksjonskostnadene, uten at dette gir reduserte utslipp.
2. Bedriften reduserer produksjonen av brentkalk for å redusere den økonomiske belastningen ved kjøp av kvote. Det reduserte volum flyttes utenlands.

3. Bedriftens produksjon av brentkalk legges ned. Hele volumet flyttes utenlands.

Dersom den økonomiske belastningen ved kjøp av kvote blir så stor at vi blir presset til å legge ned produksjonen, vil det norske markedet måtte betjenes av utenlandske produsenter. Dette vil medføre tap av arbeidsplasser i Norge og det vil gi økte miljøbelastninger totalt sett. Det vil bli nødvendig å transportere brent og hydratkalk inn fra utlandet og dette vil medføre økte utslipp fra transporten.

Forekomsten i Tromsdalen er av så god kvalitet at den vil bli brukt til produksjon av brentkalk uansett. Dette vil medføre at vi i økt grad vil bli en råvareleverandør av kalkstein. I tillegg vil det gi økt miljøbelastning i form av økt transportbehov. Ved produksjon av brentkalk går 44 % av kalksteinens vekt bort i form av CO₂. Det er derfor god miljøpolitikk å produsere brentkalk og hydratkalk nærmest mulig forekomsten. Dette halverer nær transportbehovet frem til sluttbruker.

NorFraKalks produkter har en klar miljøprofil hvor den tilgjengelige mest avanserte teknologi for brenning av kalk og rensing av avgasser benyttes. Det vil derfor være dårlig klimapolitikk både i nasjonal og internasjonal målestokk å gi oss dårligere vilkår enn lignende virksomheter i resten av Norden og Europa.

Basert på argumentasjonen ovenfor er regjeringens signal om at det ikke vil bli tildelt gratis kvoter etter 2012, intet mindre enn katastrofal for NorFraKalk. En slik praksis vil trolig føre til at anlegget på Verdal Havn nedlegges 31.12.2012. Dette vil ikke medføre noen miljøgevinster i global målestokk.

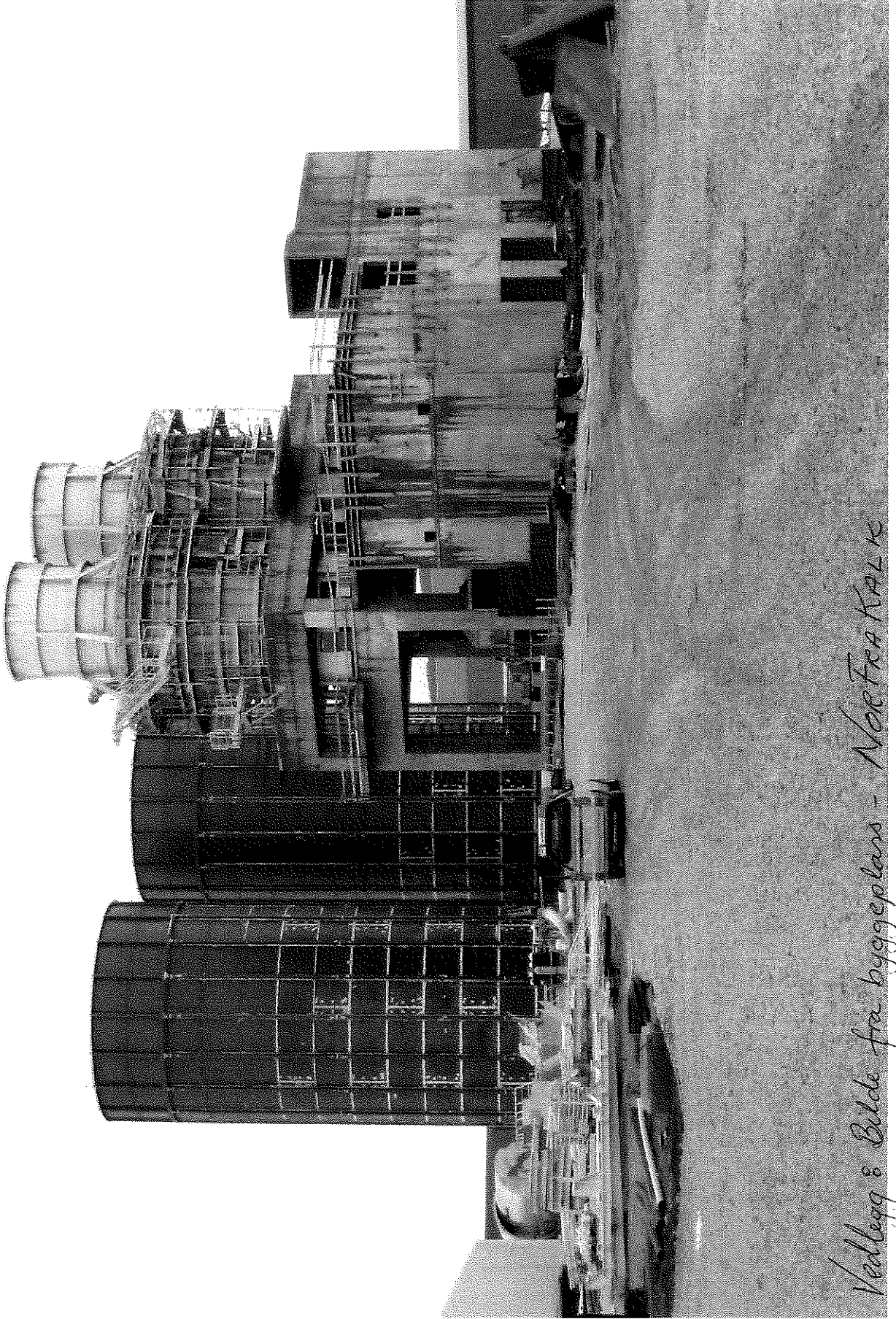
Vi håper at regjeringen vil revurdere deler av den foreslåtte tildelingsmodellen slik at det fremdeles vil være mulig å drive med kalkindustri i Norge også etter 2012. Vi håper også at tildelingen for perioden 2008 -2012 blir gjort på en slik måte at den norske kalkindustrien får konkurrere med resten av Europa og Norden på like vilkår. Vi er fullt ut villige til å bidra til å oppfylle Norges Kyoto-forpliktelser, men da må det foreligge gjennomførbare utslippsreducerende tiltak, noe det ikke gjør i dag. Det er meningsløst å påføre oss store ekstra kostnader for å motivere oss til å gjennomføre utslippsreducerende tiltak som det per i dag ikke er teknisk mulig å gjennomføre. Til sist vil vi be om at ny industri som er igangsatt bygget på basis av hittil gjeldende og meddelt politikk, blir behandlet på linje med annen industri.

Med vennlig hilsen
for **NorFraKalk AS**

Sten Solum
Daglig leder

Vedlegg: Bilde fra bygging av anlegget i Verdal.

Vedlegg 8 Bilde fra byggeplass - Nore Fra Kalk